

Suvi Anttila
Valtiovarainministeriö
Vero-osasto
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Lausunto

1 (4)

14.2.2018

VM/126/03.01.00/2018

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi arvonlisäverolain muuttamisesta arvosetelien osalta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi arvonlisäverolain muuttamisesta. Esitysluonnos koskee arvosetelien arvonlisäverotusta koskevan Euroopan unionin direktiivin täytäntöönpanoa Suomessa. Esitämme lausuntonamme seuraavaa.

Esityksellä tavoitellaan erityisesti arvoseteliin liittyvien liiketoimien verokohtelun yhtenäistämistä ja selkeyttämistä sekä oikeusvarmuuden ja eri toimijoiden neutraalin verokohtelun parantamista. Esityksen tavoitteet ovat kannatettavia, ja näiden tavoitteiden saavuttamiseksi direktiivin toimeenpanossa tulee pidättäytyä tarpeettomilta uusilta rajanvedoilta kansallisen harkintavallan rajoissa. Hallituksen esitysluonnoksessa valitut lähestymistavat ovatkin monelta osin perusteltuja.

Esitysluonnoksen sisällöstä toteamme kuitenkin yleisesti, että jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota kaikkein tulkinnallisimpien tilanteiden käytännön havainnollistamiseen. Näin varmistettaisiin mahdollisimman laaja, monelta osin vaikeaselkoisten, uusien säännösten oikea tulkinta. Rajanvetotapaukset ovat uusien säännösten voimaan tultua hyvin todennäköisiä niin yksi- kuin monikäyttöarvosetelin välillä ja erityisesti suhteessa yleisiin maksuvälineisiin.

Keskitymme seuraavassa kommentoimaan niitä tilanteita ja rajanveitoja, joita esitysluonnoksen osalta on noussut esille. Kommentoimme esityksen kohtia luonnoksen mukaisessa esitysjärjestyksessä.

Arvosetelin määritelmä

Arvosetelin määritelmän yksi keskeinen kriteeri liittyy siihen, että arvoseteliin liittyvät luovutettavat hyödykkeet tai niiden luovuttajien henkilöllisyys on mainittava joko välineessä itsessään tai sitä koskevissa asiakirjoissa mukaan lukien käyttöehdoissa. Esityksen perusteluissa tulisi täsmentää, edellyttääkö direktiivi kyseisiä merkintöjä myös välineen käyttöehtoihin sen lisäksi, että tiedot on mainittu välineessä itsessään. Lisäksi tulisi ilmaista millä tavoin kyseiset merkinnät on tehtävä

Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Pekka Hyttinen

14.2.2018

erityisesti, jos sille annetaan ratkaisevaa merkitystä välineen erottamiseksi yleisestä maksuvälineestä.

Yleisten maksuvälineiden ja arvoseteleiden erottaminen toisistaan

Esityksen mukaan arvosetelillä on yleensä kaupallinen tavoite tai myynninedistämistavoite. Näiden perusteella arvoseteli voidaan erottaa matkashekkien kaltaisista välineistä, joiden pääasiallisena tarkoituksena on maksujen suorittaminen. Esityksen perusteluissa olisi syytä mainita nimenomaisesti, että esimerkiksi eri kaupparyhmien kanta-asiakasjärjestelmät ovat tyypillisiä sellaisia järjestelyjä, jotka eivät kuulu maksupalveludirektiivin eivätkä arvosetelidirektiivin soveltamisalaan.

Yksikäyttöarvoseteleiden osalta ehdotetaan valittavaksi tulkintamalli, jossa yksikäyttöarvosetelistä suoritettuja maksuja kohdeltaisiin samalla tavoin, kuin artiklan 65 mukaisia ennakkomaksuja. Tämä lähestymistapa on näkemyksemme mukaan perusteltu, koska tällöin välttyään tarpeettomalta rajanvedolta ennakkomaksujen ja yksikäyttöarvoseteleistä suoritettujen maksujen välillä.

Ketjumyyntisäännökseen liittyviä ongelmia

Erityisen tulkinnallinen on esityksen kohta ketjumyyntisäännösten osalta, jonka mukaan setelin muiden siirtäjien kuin lunastajan katsottaisiin luovuttaneen tavarat tai palvelut vain siinä tapauksessa, että jo liikkeeseenlaskuhetkellä on selvää, että seteli kattaa ostettavien hyödykkeiden koko ostohinnan. Sinänsä valittu lähestymistapa vaikuttaa kannanottojen valossa perustellulta, mutta hallituksen esityksen kyseistä kohtaa olisi syytä selventää, miten arvonlisäveroitus ja laskutusketju eri osapuolten välillä käytännössä tällöin toteutuu. Tässä yhteydessä tulisi käsitellä tilanne, jossa seteli kattaa hyödykkeiden koko ostohinnan ja vastaavasti tilanne, jossa näin ei käy, eli hyödykkeen ostohinta on seteliä suurempi.

Käyttämättä jääneet arvosetelit

Esitysluonnoksessa esitetyn kannan mukaan yksikäyttöarvoseteleiden luovutuksen perusteella maksettuihin suorituksiin *voitaneen* soveltaa EUT:n tuomioiden (Air France-KLM ja Hop!-Brit Air SAS ja Société thermale d'Eugénie-les-Bains) sisältämiä tulkintoja. Ao. kohta tulisi käsitellä yksiselitteisemmin, eli toteutetaanko näissä tilanteissa käyttämättä jääneiden yksikäyttöarvoseteleiden arvonlisävero-kohtelu em. tuomioiden pohjalta. Tällöin sana "voitaneen" tulisi korvata täsmällisellä kannanotolla ja kohdassa tulisi myös havainnollistaa, miten esimerkiksi elokuvateatterilipun (tietty yksilöity näytös) peruutustapa vaikuttaa käyttämättä jääneen elokuvanäytöksen arvonlisävero-kohteluun edellä mainittujen tuomioiden valossa.

Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Pekka Hyttinen

14.2.2018

Ehdotetut muutokset – arvosetelin määritelmä (18 c §) ja verokohtelu (18 d §)

Postimerkit suljettaisiin nimenomaisesti arvosetelin määritelmän ulkopuolelle. Tämä on perusteltua jo direktiivissä esitettyjen rajausten vuoksi, mutta myös esimerkiksi matkaliput ja elokuvateattereiden pääsyliput on vastaavasti rajattu arvoseteleiden soveltamisalan ulkopuolelle. Postimerkit on mainittu AVL:n uuden 18 c §:n yhteydessä, mutta em. muista soveltamisalaan kuulumattomista hyödykkeistä ei ole mainintaa. Vain postimerkkien korostaminen pykälätasolle on jossain määrin ongelmallista, koska muista em. hyödykkeistä ei tässä yhteydessä ole mainintaa.

AVL 18 c §:n 2. momentissa viitataan lain 41 ja 42§:iin. Koska pykälässä viitataan vain rahoituspalveluja koskeviin lain kohtiin, tulkinnalliseksi jää ne hyödykkeiden luovutustilanteet, joihin voi soveltua alempi verokanta. Esitämme, että myös tämä huomioidaan pykälän lopullista sanamuotoa ja esityksen perusteluja laadittaessa. Lisäksi, vaikka esitysluonnoksen perusteluissa onkin mainittu tavoitteena rajanvedon selkeys ja oikeusvarmuus, erityisesti teleoperaattoreiden ja teletuotteiden jakelijoiden näkökulmasta tilanteisiin tulee liittymään edelleen useita tulkintakysymyksiä myös epäyhtenäisen verotuskäytännön johdosta. Tästä syystä esitämme, että pykälässä tai sen yksityiskohtaisissa perusteluissa tuotaisiin nimenomaisesti esille se, että *Prepaid-tuotteet ovat arvoseteleitä*.

Arvosetelimääritelmän yhteydessä mainitaan muun muassa, että käsite kattaa myös välineet, joiden arvo maksetaan vasta myöhemmin. Esi-merkki tällaisesta tilanteesta tulisi sisällyttää kyseisen kohdan jälkeen.

Edelleen luonnoksessa on todettu, että myös ilmaiseksi annettavat setelit olisivat arvoseteleitä. Tähän yhteyteen olisi perusteltua sisällyttää kannanotto siitä, mitkä arvonlisäverotuksen periaatteet näihin tilanteisiin soveltuvat (esimerkiksi omaa käyttöä koskevat säännökset?).

Täsmennystä vaatii näkemyksemme mukaan myös yleinen rajanveto maksupalveludirektiivin ja arvosetelidirektiivin välillä. Esiityksessä todetaan muun muassa, että ”arvosetelin käsitettä olisi tarkoituksenmukaista tulkita laajasti” ja toisaalta jäljempänä todetaan, että ”tällainen muotoilu olisi selkeämpi ja käytännöllisempi kuin arvosetelidirektiivissä käytetty sanonta..”. Lisäksi maksupalveludirektiivin 3 artiklan k-kohdassa mainitaan kuitenkin mm. ”erittäin rajatun tavara- ja palveluvalikoiman hankkimisesta.” Valittu lähestymistapa tulisi selvyiden vuoksi yksiselitteisesti linjata tähän, eli kumman näkemyksen mukaisesti tulkin-
natt Suomessa jatkossa tehdään.

Monikäyttöarvoseteleitä koskevaa maksuajankohtaa käsittelevää pykälää ei ole sisällytetty ehdotettuun uuteen 18 c §:ään. Käytännössä näiden hyödykkeiden arvonlisäveron ajallisen kohdistamisen tulkin-

Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Pekka Hyttinen

14.2.2018

eivät nykyisinkään ole kaikissa tilanteissa yhtenevät, joten esitämme, että myös monikäyttöarvoseteleitä koskeva ajallisen kohdistamisen sääntö mainitaan nimenomaisesti 18 c §:ssä.

Muut huomiot

On myös huomattava, että vireillä oleva maakunta- ja sosiaali- sekä terveystalouden uudistus ja lisäksi kasvupalvelu-uudistus tuovat markkinoille vuoden 2020 alusta uusia setelituotteita. Niiden liikkeeseenlaskijoina ovat maakunta tai maakunnan liikelaitos. Näitä ovat sote- ja kasvupalveluiden asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti. Lisäksi jo nyt on olemassa palveluseteleitä, ja ne voivat joustavan lain-säädännön johdosta levitä muihinkin kuin sote-palveluihin. Käsityksemme mukaan esimerkiksi Jyväskylässä ja Oulussa on pilottikäytössä setelituotteita yrityspalveluissa.

Näitä hyödykkeitä tulisi arvonlisäverokohtelultaan pitää monikäyttöarvoseteleinä. Palvelujen suorittaja ei ole tiedossa vielä liikkeeseenlasku-hetkellä, mutta mahdollisen arvonlisäveron määrä voi olla. Valinnanvapauslakiluonnoksen mukaan asiakas ei suorita lisämaksuja käyttäessään maakunnan liikelaitoksen liikkeeseen laskemia asiakasseteleitä tai henkilökohtaista budjettia. Muissa setelituotteissa lisämaksua voi olla. Nämä lisämaksut olisivat kuitenkin asiakkaan ja palveluntarjoajan välisiä transaktioita, eivätkä liity liikkeeseenlaskijaan.

Esitämme, että esitykseen lisätään viittaukset valmisteilla oleviin valinnanvapaus- ja kasvupalvelulakeihin siihen yhteyteen, jossa käsitellään monikäyttöarvoseteleitä.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Talouspolitiikka

Jussi Mustonen
johtaja